

Vlaamse melkkoe geeft 300 kg melk meer

Een winst in jaarproductie van 300 kg melk, zo luidt de balans van de Vlaamse mpr-statistieken. Ondanks een toename van het economisch jaarresultaat tot 2020 euro, blijft de levensproductie van de Vlaamse melkkoeien vrijwel stabiel. De koeien worden daarbij wel efficiënter met een stijgende melkproductie per levensdag.

TEKST ANNELIES DEBERGH

provincie	aant. bedr.	koeien/bedrijf	lft.	kg melk	% vet	% eiwit	kg vet	kg eiwit	kg v.+e.	eur
Antwerpen	324	120	4.01	9.291	4,14	3,49	385	324	709	2.049
West-Vlaanderen	631	72	4.04	9.332	4,14	3,46	387	323	710	2.048
Oost-Vlaanderen	614	78	4.03	9.074	4,21	3,50	382	318	700	2.017
Limburg	169	109	4.02	9.082	4,20	3,50	382	318	700	2.016
Vlaams-Brabant	84	97	4.04	8.064	4,10	3,47	331	280	611	1.765
2017-'18	1.824	87	4.03	9.148	4,17	3,49	381	319	700	2.020
2016-'17	1.888	83	4.03	8.864	4,17	3,50	370	310	680	1.961
2015-'16	2.007	77	4.04	8.838	4,17	3,47	367	307	674	1.944

Plus 300 kg melk per koe. Niet eerder was de winst in jaarproductie in Vlaanderen van een dergelijk hoog niveau. Een Vlaamse melkkoe produceerde in het voorbije mpr-boekjaar, dat loopt van 1 september 2017 tot en met 31 augustus 2018, gemiddeld 9148 kg melk (zie tabel 1), zoals blijkt uit de statistieken van Coöperatie CRV.

Tabel 1 – Rollend jaargemiddelde in Vlaanderen en per provincie (1 sept. 2017-31 aug. 2018)

De toename in melkgift is groot en het afgelopen jaar zet de positieve evolutie van de melkproductie in de afgelopen tien jaar nog eens extra in de verf. Waar tien jaar geleden de gemiddelde Vlaamse melkkoe 8014 kg melk produceerde, is dat nu ruim 1100 kg melk meer.

Ejr breekt grens van 2000 euro

Terwijl de melkgift plust, stabiliseerden de gehalten het voorbije boekjaar. Net als het jaar daarvoor komen de Vlaamse melkkoeien uit op een gemiddeld vetpercentage van 4,17%, terwijl het eiwitpercentage in dezelfde tijdspanne in lichte mate afneemt van 3,50% vorig boekjaar naar 3,49% nu. De productiestijging samen met de verandering in gehalten levert desalniettemin extra grondstoffen op. Zo wint de jaarproductie een totaal van 20 kg vet en eiwit. De Vlaamse melkkoe komt nu op een jaarproductie van exact 700 kg vet en eiwit. Door de winst in melkgift in combinatie met meer kilogrammen vet en eiwit gaat ook het economisch jaarresultaat over de grens van 2000 euro. Voor het boekjaar 2017-2018 komen de Vlaamse melkkoeien uit op gemiddeld 2020 euro.

Meer melk met jongere koeien

De melkproducenten in Vlaanderen zijn er gemiddeld – met hogere producties – toch jonger op geworden het afgelopen decennium. Lag de leeftijd van de gemiddelde Vlaamse melkkoe tien jaar terug nog op 4,08, in 2017-2018 komt deze uit op 4,03, ofwel vijf maanden jonger. Nog een bijzondere evolutie is het aantal koeien. De bedrijven ontwikkelen zich in snel tempo en Vlaamse melkveehouders melken inmiddels gemiddeld 87 melkkoeien. In 2007-2008 lag het aantal melkproducenten per bedrijf nog op 49 stuks. Het aantal mpr-bedrijven toont daarbij een tegenovergestelde trend: van 3100 bedrijven daalde het aantal naar 1824 bedrijven.

120 koeien in Antwerpen

De grootste mpr-bedrijven met tegelijk ook de productiefste melkkoeien op basis van ejr zijn nog steeds te vinden in de provincie Antwerpen. De 324 mpr-bedrijven aldaar tellen gemiddeld 120 melkkoeien met een jaarproductie van 9291 kg melk met 4,14% vet en 3,49% eiwit, goed voor een economisch jaarresultaat van 2049 euro. De West-Vlaamse melkkoeien zitten dan wel op de gemiddeld kleinste bedrijven – ze tellen 72 melkkoeien – maar scoren voor melkgift het hoogst met 9332 kg melk. In economisch jaarresultaat moeten de West-Vlaamse producenten nipt de duimen leggen voor de Antwerpse collega's met een totaal van 2048 ejr.

jaar	kg melk	% vet	% eiwit	kg vet	kg eiwit	kg vet + eiwit
2017-'18	27.846	4,14	3,46	1.152	964	2.116
2016-'17	27.940	4,13	3,45	1.154	963	2.117
2015-'16	28.117	4,13	3,44	1.160	967	2.217
2014-'15	27.806	4,12	3,43	1.146	953	2.099
2013-'14	28.599	4,14	3,42	1.183	978	2.161
2012-'13	27.608	4,15	3,42	1.146	944	2.090
2011-'12	28.017	4,15	3,42	1.164	957	2.121
2010-'11	28.325	4,17	3,41	1.180	965	2.145
2009-'10	28.534	4,17	3,40	1.190	971	2.161

Tabel 2 – Ontwikkeling van de levensproductie bij afvoer van Vlaamse stamboekkoeien

jaar	dgn. opfok	keren gekalfd	gem. tkt	melkdgn. per tkt	dgn. laatste lact.	productieve levensduur*	dgn. na laatste proefm.	dgn. levensd.**	kg melk/melkdag
2017-'18	787	3,0	408	352	277	1.089	31	1.907	28,7
2016-'17	796	3,0	410	353	277	1.112	32	1.936	28,3
2015-'16	796	3,1	414	356	279	1.135	32	1.963	27,9
2014-'15	801	3,1	416	358	277	1.137	33	1.971	27,5
2013-'14	800	3,1	418	359	284	1.177	32	2.009	27,4
2012-'13	805	3,1	418	359	287	1.142	34	1.981	27,2
2011-'12	810	3,1	418	359	284	1.165	33	2.008	27,1
2010-'11	817	3,2	420	359	283	1.192	35	2.044	26,8

* = dagen tussen eerste kalfdatum en datum laatste monstername

** = dagen tussen geboorte en laatste afvoerdatum (som van dagen opfok, productieve levensduur en dagen na laatste proefmelking)

Tabel 3 – Levensduur van afgevoerde stamboekkoeien per jaar van afvoer in Vlaanderen

naam, woonplaats	aantal koeien	lft.	kg melk	% vet	% eiwit	kg vet	kg eiwit	ejr
T. Van Leeuwe, Adegem	58	4.08	13.851	4,12	3,53	570	489	3.068
P. De Backer, Waarschoot	50	4.00	12.739	4,40	3,54	560	451	2.896
M. Heylen, Geel*	64	4.06	12.653	4,08	3,68	516	466	2.869
P. Claeys, Zomergem	65	4.08	12.311	4,42	3,57	544	440	2.817
P. Dellaert, Waarschoot	145	3.09	13.030	4,04	3,41	526	444	2.807
D. Maenhout, Poeke*	99	4.03	13.408	3,86	3,31	518	444	2.795
Lahousse-Zomerbloemhof Iv, Elverdinge	157	4.04	12.709	4,25	3,39	540	430	2.777
J. Dobbels, Kortemark	67	3.09	12.554	4,32	3,41	543	428	2.776
K. Wynant, Outer	118	3.10	12.305	4,04	3,47	497	427	2.682
E. Bral, Kinrooi	69	3.09	11.715	4,71	3,42	552	401	2.680

Tabel 4 – Rollend jaargemiddelde top tien mpr-bedrijven in Vlaanderen in het mpr-jaar 2017-2018

(* = melkrobot)

Samen met Oost-Vlaanderen telt West-Vlaanderen het grootste aantal bedrijven dat aan melkproductieregistratie doet: beide provincies zijn goed voor ongeveer twee derde van het totaal aantal mpr-bedrijven.

Veel Oost-Vlaamse toppers

Dat de beide provincies in aantal goed zijn vertegenwoordigd onder de mpr-bedrijven maakt ook dat het gros van de bedrijven in de top tien mpr-bedrijven uit die regio's afkomstig is. De provincie Oost-Vlaanderen spant daarbij de kroon met zes afvaardigingen in de top tien. Twee bedrijven zijn van Antwerpse origine, twee zijn van West-Vlaamse komaf.

De gemiddeld kleinste bedrijven bezetten de hoogste plekken in de top tien. Zo pakt het bedrijf van Thierry Van Leeuwe uit Adegem dit keer de hoogste positie in de lijst

met een jaarproductie van 13.851 kg melk met 4,12% vet en 3,53% eiwit, goed voor een economisch jaarresultaat van 3068 euro (tabel 4). Op de tweede plek komen de koeien van Paul De Backer uit Waarschoot. Met een ejr van 2896 euro komen deze Oost-Vlaamse producenten net boven hun Antwerpse collega's uit de stal van Marcel Heylen uit Geel, die eindigen op 2869 euro ejr. Voormalig koploper Patrick Claeys uit Zomergem komt met 2817 euro ejr dit jaar op de vierde plek. Met 145 mpr-koeien is het bedrijf van Piet Dellaert uit Waarschoot een van de grootste bedrijven in de top tien. Nog net meer koeien met veel melk melkt de familie Lahousse van het Zomerbloemhof in Elverdinge. Terwijl de melkproductie per koe in het Vlaamse landschap omhoog springt, loopt dat met de gemiddelde levensproductie wel

even anders. De afgelopen tien jaar is op dat vlak nauwelijks winst geboekt: ook in 2017-2018 stagneert de levensproductie op 27.846 kg melk (tabel 2).

Zowel het vet- als het eiwitgehalte stijgt met 0,01 procent, waardoor de jaarproductie – uitgedrukt in kg vet en eiwit – op 2116 kg vet en eiwit omrekenet. Dat is met slechts 1 kg verschil zelfs een licht verlies ten aanzien van het eerdere boekjaar.

Levensduur daalt

Ondanks het status quo in levensproductie zijn in diverse opfokkengetallen wel verschuivingen waar te nemen. Zo kalft een gemiddelde vaars steeds vroeger af en daalden de dagen opfok in een tijdsperiode van

tien jaar van 831 naar 787 dagen (tabel 3), ofwel een winst van 44 dagen. Eveneens daalt de tussenkalftijd steeds verder met nu een gemiddelde van 408 dagen. Ter vergelijking: in 2008-2009 lag dat cijfer nog op 420 dagen.

Het aantal melkdagen lijkt dan weer te stagneren. Al nam de gemiddelde levensduur met een maand af naar 1907 dagen, de koeien zijn er in dagproductie met 0,4 kg melk goed op vooruitgegaan en geven nu 28,7 in plaats van 28,3 kg melk per dag. Tegenover tien jaar geleden is het contrast nog groter: koeien leefden toen een half jaar langer dan nu, maar kwamen tot een dagproductie van 26,1 kg melk.

Voor levensproductie scoren dit jaar de

West-Vlaamse bedrijven opvallend hoog. Maar liefst negen bedrijven in de top tien zijn van West-Vlaamse komaf. Het bedrijf van de familie Vancaillie-Degryse uit Westrozebeke pakt daarbij de hoogste plek (tabel 5). Hun vijf afgevoerde melkkoeien leverden een totale levensproductie van 62.911 kg melk met 4,12% vet en 3,32% eiwit, goed voor de hoogste productie van 4682 kg vet en eiwit.

De hoogste productie met het minste aantal productieve levensdagen komt op naam van de familie Lahousse uit Elverdinge. Dit is overigens het enige bedrijf dat zowel in de top tien van mpr-bedrijven als bij de hoogste levensproducties een plek heeft veroverd. |

naam, woonplaats	aantal koeien	leeftijd (dgn.)	dagen droog	prod. dagen	kg melk	% vet	% eiwit	kg vet	kg eiwit	kg v.+e.	kg melk/ dag	aantal lact.
M. Vancaillie-Degryse, Westrozebeke	5	3.122	359	1.950	62.911	4,12	3,32	2.594	2.088	4.682	32,3	6,0
D. Devreese, Zevekote	11	2.936	288	2.005	59.510	4,17	3,37	2.480	2.003	4.483	29,7	6,5
J. Becelaere, Veurne	12	2.732	291	1.707	54.458	3,91	3,42	2.130	1.865	3.995	31,9	5,3
G. Vermeersch, Boezinge	10	2.756	234	1.751	50.874	4,29	3,54	2.181	1.799	3.980	29,1	4,9
Lahousse-Zomerbloemhof Iv, Elverdinge	38	2.232	158	1.357	51.288	4,22	3,35	2.163	1.719	3.882	37,8	4,0
G. Beuselincx, Eernegem	14	2.687	190	1.723	49.483	4,33	3,46	2.141	1.713	3.854	28,7	4,6
L. Volckaert, Dadizele	8	2.695	198	1.638	48.331	4,37	3,43	2.113	1.660	3.773	29,5	4,5
G. Maes, Maes	11	2.731	278	1.717	47.618	4,29	3,52	2.044	1.675	3.719	27,7	4,7
G. Vindevoghel, Anzegem	12	2.382	217	1.444	46.365	4,43	3,58	2.055	1.659	3.714	32,1	4,0
Willems Iv, Herenthout	18	2.754	264	1.710	45.619	4,51	3,59	2.057	1.638	3.695	26,7	5,2

Tabel 5 – Top tien bedrijven met de hoogste levensproductie bij afvoer op basis van kilogrammen vet en eiwit (minimaal vijf afgevoerde dieren, 1 september 2017-31 augustus 2018)

Tabel 6 – Top vijf van mpr-bedrijven voor economisch jaarresultaat per provincie in het mpr-jaar 2017-2018 (*= melkrobot)

provincie	naam, woonplaats	aantal koeien	lft.	kg melk	% vet	% eiwit	kg vet	kg eiwit	ejr	dgn. tkt.
Antwerpen	M. Heylen, Geel*	64	4.06	12.653	4,08	3,68	516	466	2.869	429
	Mertens-Deboel Iv, Minderhout	192	3.10	12.294	4,09	3,45	502	424	2.679	383
	Van Laerhoven-de Bruyn Iv, Brecht	111	4.05	12.040	4,01	3,43	483	413	2.597	399
	K. en D. Faes, Meer	101	4.03	11.721	4,10	3,51	481	411	2.585	384
	Van Hasselt-Verheyen Iv, Loenhout*	152	4.05	11.589	4,00	3,50	464	405	2.528	420
Vlaams-Brabant	J. Van den Houte, Brussegem*	135	4.04	11.759	4,01	3,44	471	404	2.541	397
	W. Heremans, Herfelingen	71	4.06	11.633	4,03	3,43	469	399	2.514	401
	U. Cosyns, Herne	67	4.09	10.687	4,38	3,47	468	370	2.392	388
	W. Roman, Tollembeek	104	4.02	10.881	3,90	3,42	425	372	2.321	453
	Lemaire-Taelemans, St.-Martens-Lennik	117	4.05	10.112	4,32	3,52	436	355	2.271	400
West-Vlaanderen	Lahousse-Zomerbloemhof Iv, Elverdinge	157	4.04	12.709	4,25	3,39	540	430	2.777	410
	J. Dobbels, Kortemark	67	3.09	12.554	4,32	3,41	543	428	2.776	392
	N. Steyaert, Poperinge	27	4.02	12.192	3,99	3,51	487	428	2.664	377
	I. Poignie, Koolskamp	61	4.06	12.033	4,12	3,45	495	416	2.632	391
	S. Cuvelier, Poperinge	106	4.06	11.823	4,19	3,44	496	407	2.598	404
Oost-Vlaanderen	T. Van Leeuwe, Adegem	58	4.08	13.851	4,12	3,53	570	489	3.068	416
	P. De Backer, Waarschoot	50	4.00	12.739	4,40	3,54	560	451	2.896	381
	P. Claeys, Zomergem	65	4.08	12.311	4,42	3,57	544	440	2.817	386
	P. Dellaert, Waarschoot	145	3.09	13.030	4,04	3,41	526	444	2.807	410
	D. Maenhout, Poeke*	99	4.03	13.408	3,86	3,31	518	444	2.795	412
Limburg	E. Bral, Kinrooi	69	3.09	11.715	4,71	3,42	552	401	2.680	410
	H. en J. Broekx vvrz, Grote Brogel	201	3.09	12.191	3,93	3,39	479	413	2.593	378
	J. Van Helden, Meeuwen	96	4.01	10.631	4,51	3,62	480	385	2.472	387
	Schildermans Iv, Neerpelt	197	3.09	11.034	4,10	3,55	452	392	2.451	380
	H. Boutsen-Hulsbosch, Wijchmaal*	118	3.09	11.086	4,16	3,45	461	383	2.434	384